

Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
na terenie miasta Sieradza w 2012 roku

Sieradz, marzec 2013 rok

W związku z wejściem w życie z dniem 01 stycznia 2012 roku ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na gminę zostały nałożone następujące zadania:

1. Opracowanie i realizację 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny, oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
4. Finansowanie
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - kosztów związanych z udzieleniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające.
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
8. Przekazywanie informacji do biura informacji gospodarczej.

Zgodnie z art. 179 w/w ustawy obowiązkiem wójta, burmistrza, prezydenta jest przedłożenie radzie gminy do 31 marca każdego roku sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań.

Prezydent Miasta Sieradza upoważnił Dyrektora MOPS do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania decyzji wynikających z art.176 i 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Upoważnienie Prezydenta Miasta Sieradza Nr 6/2012 z dnia 11.01.2013 roku).

Zadania wynikające z ustawy realizowane były w sposób następujący:

1. Opracowanie i realizację 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Na terenie gminy Miasto Sieradz w bieżącym roku zostanie opracowany i wdrożony Gminny Program Wspierania Rodziny. Koordynatorem działań będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

Realizując przepisy w/w ustawy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej (Miejskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej) w 2012 roku zatrudniony został jeden asystent rodziny na umowę - zlecenie i finansowany z dotacji na realizację zadania pod nazwą: Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012 „Asystent rodziny – druga edycja”.

W 2012 roku asystent rodziny nie podnosił swoich kwalifikacji.

Powierzając asystentowi rodziny pracę z rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie. Asystent prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną prowadzona jest także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Praca z rodziną jest prowadzona w miejscu jej zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia przygotowania i doświadczenia zawodowego oraz stopnia trudności wykonywanych zadań, łącznie nie może jednak przekroczyć 20 rodzin.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:

- a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny, oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma przede wszystkim na celu pomoc rodzinom, które mają kłopoty wychowawcze oraz zmienić system opieki nad dziećmi pozbawionymi opieki rodziców.

Ustawa ta wprowadza funkcję tzw. asystenta rodziny, który ma pomagać nie tylko w problemach wychowawczych, ale również w codziennych sprawach.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy. W pierwszej fazie pracy z rodziną koncentruje się przede wszystkim na zneutralizowaniu najbardziej palących problemów socjalnych i przywróceniu rodzinie podstawowego poczucia bezpieczeństwa. Następne działanie to pójście w kierunku rozwiązywania problemów psychologicznych i społecznych w ścisłej współpracy z instytucjami działającymi na terenie miasta. Pracownicy socjalni w swej działalności nie ograniczają się tylko do kwalifikowania rodzin do pomocy finansowej, ale zajmują się również rozwiązywaniem problemów i wzmacnianiem wydolności wychowawczej.

Przedmiotem działań jest próba odbudowania bezpiecznego środowiska rodzinnego, w którym dziecko mogłoby prawidłowo funkcjonować. Powodzenie tych działań to suma przedsięwzięć pracowników oraz gotowość i chęć do współpracy samych rodzin.

W wielu przypadkach nie ma u rodziców woli zmiany sposobu życia. Dzieje się tak szczególnie w tych rodzinach, gdzie dominującym problemem jest alkoholizm. Ten problem staje się główną przyczyną ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej.

Działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych prowadzone są we współpracy z innymi specjalistami m.in. kuratorami, pedagogami, wychowawcami, funkcjonariuszami policji, psychologami. Współpraca ma na celu stworzenie prawidłowych warunków do wychowania dzieci w środowisku rodziny biologicznej, bez konieczności umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej.

Praca z rodziną polega także na przygotowaniu jej do prawidłowego wypełniania ról społecznych odpowiednich do wieku oraz aktywizacji w celu podnoszenia kwalifikacji i podejmowania zatrudnienia. W rodzinach, gdzie pomimo podejmowanych różnorodnych działań nadal występują trudności, pracownik socjalny wnioskuje do Dyrektora MOPS o przydzielenie asystenta rodziny.

W okresie od 01.09.2012 r. do 31.12.2012 r. asystent rodziny prowadził pracę z 22 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w miejscu ich zamieszkania. Asystent rodziny zgodnie z ustawą nie pracował więcej niż z 20 rodzinami w tym samym czasie. W 2012 r. z czterema rodzinami pracował krócej niż 3 miesiące.

W dwóch rodzinach asystent zakończył pracę ze względu na zmianę metody pracy (nie zachodziła konieczność dalszego wspierania rodzin przez asystenta), pracę z rodzinami kontynuuje pracownik socjalny.

Zadania asystenta rodziny

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

4. Finansowanie

- a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających
- b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny
- c) kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające.

Asystent rodziny został zatrudniony na umowę-zlecenie i finansowany z dotacji na realizację zadania pod nazwą: „Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na 2012 rok”. Kwota dotacji określona w umowie wynosiła 12.500 zł. Poniesione łączne wydatki pokrywane z dotacji wynosiły 6.851 zł. Kwota ta stanowiła koszty wynagrodzenia asystenta rodziny oraz składek zdrowotnych i podatku dochodowego.

5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W sytuacji, gdy działania środowiskowe nie przyniosły spodziewanych efektów, konieczne staje się powierzenie opieki nad dziećmi innym osobom. Mając na uwadze powyższe, Sąd Rejonowy w Sieradzu w 2012 r. umieścił 9 dzieci w rodzinie zastępczej. Koszty związane z pobytem dziecka w rodzinie zastępczej wynoszą 660,00 zł miesięcznie, ponadto rodzina otrzymuje jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka w kwocie 1.500,00 zł.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej zobowiązana jest do ponoszenia wydatków, o których mowa wyżej w wysokości:

- 10% wydatków w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
 - 30% wydatków w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
 - 50% wydatków w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- W 2012 r. koszty związane z pobytem dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej wynosiły łącznie 5.678 zł.

Określenie potrzeb

1. Zabezpieczenie środków na realizację zadań własnych z zakresu wspierania rodziny zawartych w art. 176 Ustawy.
2. Utworzenie i realizacja 3 letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

3. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny.
4. Zapewnienie zatrudnienia asystentów rodziny zgodnie ze wskazanymi potrzebami (z uwagi na fakt, że asystent rodziny w zależności od stopnia wykonywanych zadań w tym samym czasie nie może prowadzić pracy z więcej niż 20 rodzinami).
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W 2012 roku koszt gminy związany z pobytem dzieci w rodzinie zastępczej wyniósł 5.678 zł, kwota ta jest nie wystarczająca do pokrycia zobowiązań gminy na 2013 rok, z uwagi na fakt procentowej zmiany wysokości zobowiązań.

Rok 2012 był pierwszym rokiem ponoszenia odpłatności i wynosił 10% kosztów wydatków związanych z pobytem 9 dzieci w rodzinie zastępczej.

Potrzeby w tym zakresie wzrastają na 2013 rok do kwoty 18.540 zł (koszt przewidywany do 10 dzieci wg stanu wiedzy luty 2013 r., w powyższej kalkulacji wzięto pod uwagę liczbę dzieci, za które wnoszone są obecnie opłaty za pobyt w rodzinach zastępczych). Natomiast w 2013 r. za niektóre z dzieci gmina pokrywać będzie już 30% kosztów wydatków związanych z pobytem dzieci w rodzinach zastępczych a w roku 2014 r i następnych latach 50% w/w kosztów.